

Skulpturer til Urnehaver

Af Havearkitekt Johannes Tholle

Dels som en naturlig Følge af, at de smaa Urnegravsteder med de relativ smaa Gravmæler ofte ligesom kræver et højere, fast Punkt, men navnlig ogsaa for at bringe en vis Propaganda ind i Spørgsmaalet om Valg af Baalfærd, har man navnlig fra lokale Afdelingers Side indenfor »Dansk Ligbrændingsforening« opstillet monumentale Skulpturer i Kirkegaardens Urnehaver, især paa de saakaldte »Fællesgrave« (jevnf. »V. K.« XII S. 29-32).

Hvor det opstillede Monument imidlertid har været forsynet med en Indskrift »Urnehave«, og hvor det saaledes blot har haft til Mission at kundgøre, at »her er Urnehaven«, forekommer dens Anbringelse at være en Misforstaaelse. Urnehaven maa ved sin Anlægsform og Udnyttelse af sig selv kunne præsentere sig som det den er, og Skulpturens Opgave skal ikke være af praktisk, men af æstetisk og etisk Art.

Under Anlæggelse af Urnehaven i Nykøbing Sjælland kom jeg paa den Tanke, at der her kunde være en velegnet Plads til en symbolsk Skulptur, og jeg henvendte mig da til Billedhugger *Elo*, fra hvis Side tidligere var præsteret interessante Arbejder i Tilknytning til Ligbrænding (f. Eks. Askeurner). Billedhuggeren udførte saa i en fransk Kalksten den symbolske Figur, som her er afbildet (se Fig. 225), — en Engel med sammenfoldede Vinger, og smukt afrundet, som den er, passede den ganske fortrinligt til den Plads i Centrum af en cirkulær Urnehave, som var tiltænkt den. Dens Ro og hvilende Holdning symboliserer og fremmer Følelsen af Fred, der paa en ganske ypperlig Maade støtter Anlægget; yderligere alluderer Formen til Urnens afrundede og sluttede Form, og i Vingernes Stilling faar Engelen det stærkeste Udtryk for den beskyttende. At desuden enhver saa efter sin Overbevisning kan lægge et religiøst Motiv deri, siger sig selv, foru-

Fig. 225.
Elos Skulptur i Urnehaven i Nykøbing S.

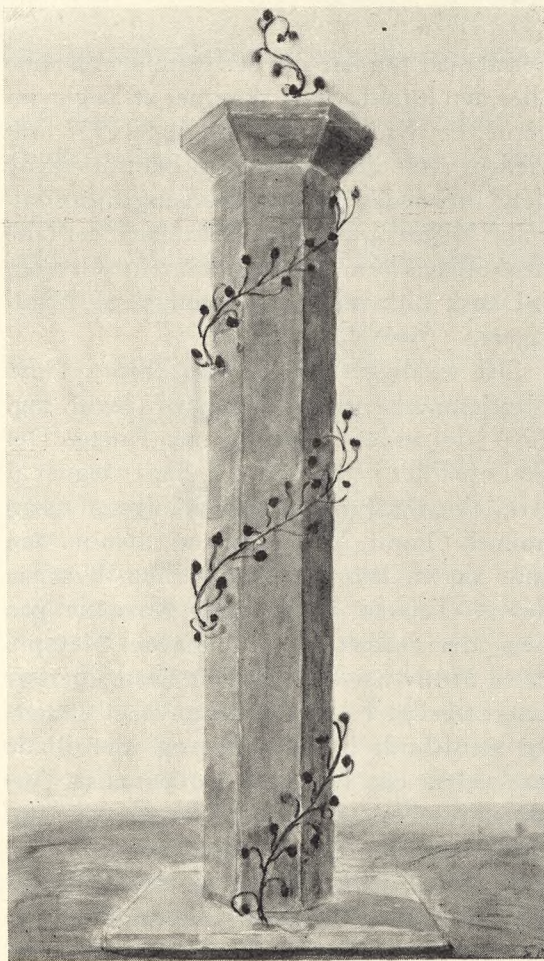

Fig. 226.
Elos Søjle til Urnehaven i Nykøbing S.

Fig. 227.
Arne Bang:
„1940“.

den at man kan tale om den lutrende Flamme eller den lutrede Sjæl, skærmet af Englevingerne. Da Kirkegaarden 26. Sept. 1937 indviedes, vakte den almindelig Beundring, og dette betonedes baade af Stadsingeniør *Malchow Müller* og Pastor *S. Ewaldsen*, der talte henholdsvis som Repræsentant for Giveren («Dansk Ligbrændingsforening») og Modtageren (Menighedsraadet).

Der foreligger nu fra Elos Side et nyt Mindesmærke til en Urnehave (jevnf. Fig. 226) i det andet Nykøbing, paa Falster. Det skal opstilles i en Urnehave, der er tegnet af Arkitekt *Alb. Petersen*. Søjlen bliver af bornholmsk Granit, 250 cm høj, og udenom den snor sig en Bronceranke af Efeu, hvorpaa det er Tanken at indridse Navnene paa dem, der nedsættes i Urnehaven. Netop i dette Motiv har Søjlemotivet (som ellers er brugt rigeligt i Urnehaverne) faaet et særlig værdifuldt Supplement, og idet Blade kan sættes paa i et næsten ubegrænset Antal, sikres Navnene paa de Begravede samtidigt med, at selve Motivet vokser i Yppighed og Fylde. Søjlen er skænket Menighedsraadet af »Dansk Ligbrændingsforening«.

En symbolsk Kirkegaardsskulptur

Af Billedhuggeren Arne Bang

Skulpturelle Arbejder paa Kirkegaardene er som oftest udelukkende henvist til Kæpeller, Portaler o. l. samt til Gravstedernes særlige Omraader. Skulpturer, der ligesom skal samle alle de Dødes Minde i eet eneste Symbol, er ikke almindelige.

En stor, samlende Skulptur er dog rejst paa Syd-West-Friedhof i Berlin, i Helsingfors, paa Vestre mosaiske Kirkegaard i København m. fl. Steder; iøvrigt findes saadanne ogsaa i Urnehaver (jevnf. Artiklen foran). Det maa hilses med Glæde, at ogsaa selve Kirkegaardene faar deres.

Den Figur, Københavns Kommune har købt, og som den har til Hensigt at opstille paa »Vestre Kirkegaard« (Fig. 227), var i sin Oprindelse en Del af et Forslag til Monumentet for faldne Danske i Verdenskrigen 1914-18.

Den Inskription, som nu tænkes anvendt paa Soklen, er enkelt og talende. Kort og godt: »1940«, — et Aarstal, som af flere